نگاه

رکود تورمی و یک راهکار

احسان رزاقی‌نائینی

● اقتصاد ایران این روزها گرفتار رکود تورمی شدیدی است و بنا به یکی از آخرین آمارهای اعلام‌شده، شاخص فلاکت از مرز ۵۰درصد عبور کرده و در انتهای تابستان گذشته به ۵۱درصد رسیده است و این در حالی است که این شاخص پیش از اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹ روی نقطه ۲۶درصد قرار داشت. اجرای این طرح از یک‌سو با افزایش هزینه‌های تولید سبب کاهش تولید (افزایش بیکاری) و از سویی دیگر منجر به رشد پایه پولی و نقدینگی جاری در اقتصاد و مآلا افزایش تقاضا (افزایش تورم) شد که البته این دو همزمان نیز رخ دادند. بر این مبادی شاید یکی از راهکارهای خروج از رکود تورمی فعلی حاکم بر اقتصاد ایران را بتوان بر اساس حرکت در جهت عکس روند منتج به بروز وضعیت امروزی اقتصاد جست‌وجو کرد که این رویکرد باید ضمن «تعویق تقاضا» امکان رشد سریع تولید را مهیا کند و نکته کلیدی در آن، تعویق تقاضا (تا زمان اشباع بازار توسط تولید) به جای کاهش تقاضاست چراکه تقاضا محرک رشد اقتصادی خواهد بود. به نظر می‌رسد که گزینه ساماندهی سرمایه‌های سرگردان مردم در صندوق‌های سرمایه‌گذاری سهامی عام به منظور هدایت این سرمایه‌ها برای سرمایه‌گذاری در بخش تولید می‌تواند همه جوانب هدف تعریف‌شده در فوق را تامین کند چراکه در کوتاه‌مدت از طریق تحدید نقدینگی، تقاضا را کاهش و با هدایت سرمایه‌ها، امکانات سرمایه‌گذاری در تولید را افزایش می‌دهد و در میان‌مدت نیز سطح تقاضا را حفظ و حتی تقویت کرده (سود نقدینگی موجود در نزد مردم نیز در میان‌مدت و بلندمدت به اصل آن اضافه شده و بر حجم تقاضا می‌افزاید) که با روانه‌شدن تولیدات ناشی از سرمایه‌گذاری‌های قبلی به بازار، امکان پاسخگویی به این تقاضاها نیز فراهم خواهد بود. جذب سرمایه‌های مردم از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری به دو علت بر شیوه مبتنی بر بورس رجحان دارد: الف) عدم رغبت مردم به دلیل عدم آشنایی کافی اکثریت جامعه با سازوکار بورس و ب)ریسک موجود برای سرمایه‌گذاری در بورس. نکته قابل ذکر در این باره، لزوم حمایت دولت از صندوق‌های سرمایه‌گذاری فوق‌الذکر به روش‌های مختلف از جمله پرداخت بخشی از سود این صندوق‌ها در قالب یارانه تولید، معافیت مالیاتی و ... است که طبیعتا باید مشروط به برخی الزامات همچون عدم استفاده از سرمایه‌های آنها برای دلالی و تمرکز صرف این سرمایه‌ها بر تولید باشد.

گذر

پشت پرده خرید سهام خودروسازان از سوی خارجی‌ها

● **ایسنا:** در حالی اخباری درباره ابراز تمایل جنرال موتورز و رنو برای خرید سهام خودروسازان ایرانی منتشر شده که این شرکت‌ها چنین اخباری را تکذیب می‌کنند. اخیرا برخی رسانه‌ها در اخباری مدعی ابراز تمایل و مذاکره شرکت‌های جنرال موتورز و رنو با ایران‌خودرو و پارس‌خودرو برای خرید بخشی از سهام این شرکت‌ها شده‌اند. انتشار این اخبار در حالی است که فعالان صنعت خودرو از چنین موضوعی ابراز بی‌اطلاعی کرده و در شرایط فعلی هرگونه احتمال صحت چنین اخباری را زیر سوال می‌برند. در این وضعیت یکی از فعالان صنعت خودرو انتشار چنین اخباری را به تلاش برخی سهامداران شرکت‌های خودروساز داخلی برای تاثیرگذاری بر قیمت سهام این شرکت‌ها در بازار بورس اوراق بهادار نسبت می‌دهد. یک فعال صنعت خودرو در گفت‌وگو با ایسنا می‌گوید: یکی، دو هفته گذشته گزارش عملکرد شش‌ماهه خودروسازان داخلی به بورس ارایه شد که بر اساس آن تمام شرکت‌ها در شش‌ماهه نخست سال، زیان هنگفتی داشته‌اند.

در ۱۲ ماه منتهی به شهریور

شاخص بهای تولیدکننده ۳۹/۹درصد شد

● **فارس:** شاخص بهای تولیدکننده در ۱۲ ماه منتهی به شهریور سال‌جاری نسبت به ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۹۱ معادل ۳۹/۹درصد رشد داشته و تورم نقطه‌ای در این بخش با ۱/۸درصد کاهش به ۳۹درصد رسیده است. شاخص بهای تولیدکننده در شهریور امسال به ۴۸۷/۱ رسید و نسبت به ماه قبل معادل ۱/۴درصد افزایش یافت که بیشتر از ۱/۳درصد افزایش در مردادماه بود. این شاخص، نسبت به ماه مشابه سال گذشته ۳۹درصد افزایش و در شش ماه اول سال‌جاری به میزان ۴۱/۴درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل افزایش یافت. بر این اساس تورم نقطه‌ای بهای تولیدکننده در تیر ۴۳/۲درصد، مرداد ۴۰/۸درصد و شهریور ۳۹درصد بوده است. شاخص بهای تولیدکننده در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۹۲ نسبت به ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۹۱ معادل ۳۹/۹درصد افزایش نشان می‌دهد. در ماه مورد گزارش، بالارفتن شاخص بهای اقلام و گروه‌هایی مانند برنج صدری دانه‌بلند، ذرت علوفه‌ای، گیاهان صنعتی، حبوب، کاشت سبزی‌ها و محصولات باغبانی (به‌جز سبزی‌های بوته‌ای که کاهش یافت)، پرورش میوه، دانه‌های آجیلی، محصولات آشامیدنی و ادویه‌ای، تخم‌مرغ، عسل، ماهی آب‌های جنوب، آبمیوه، ساخت محصولات لبنی، انواع ماکارونی و رشته، نخ پنبه، متانول صادراتی، دارو، محصولات پلاستیکی، انواع کاشی و سرامیک کف، عایق، محصولات مسی، موتور تراکتور، بخاری و کولر خودرو، هتل و رستوران و فعالیت‌های بیمارستانی بیشترین اثر را در افزایش شاخص بهای تولیدکننده نسبت به ماه قبل داشت.

از ۲۱/۹ سال ۸۴ تا ۵۰/۵درصد کنونی

«شاخص فلاکت» بیش از ۲برابر شد

عکس: امیر جدیدی، شرق

شرق: بر اساس آخرین آمار منتشرشده از نرخ بیکاری، برآورد می‌شود که شاخص فلاکت کشور به ۵۰/۵درصد رسیده است.

این شاخص نشان‌دهنده سطح رفاه خانوار است. شاخص فلاکت در سال ۸۴ که محمود احمدی‌نژاد زمام اجرایی کشور را به دست گرفت ۲۱/۹درصد بود که با افزایش ۲۸/۶درصدی هم‌اکنون به ۵۰/۵درصد رسیده است. این شاخص که نخستین‌بار توسط محسن رضایی در مناظره‌های انتخاباتی سال ۸۸ اعلام شد مجموع دو شاخص نرخ بیکاری و تورم است. بر همین اساس کارشناسان معتقدند با توجه به اینکه نرخ تورم در دهک‌های پایین جامعه بیشتر از دهک‌های پردرآمد است، می‌توان نتیجه گرفت که شاخص فلاکت در دهک‌های پایین جامعه چشمگیرتر و وخیم‌تر باشد.

برآورد چهار شاخص غذا، بهداشت، آموزش و مسکن می‌تواند سطح رفاه خانوار را تعیین کند. وقتی هر یک از این شاخص‌ها را در سال‌های گذشته بررسی می‌کنیم با درصدهای بزرگی مواجه می‌شویم که پیش از این و حتی در دوران جنگ هم نمونه آن را ندیده بودیم. تحلیلگران معتقدند وقتی دستیابی به این شاخص‌ها برای گروه‌های درآمدی پایین جامعه سخت‌تر است و وقتی بیکاری در این دهک‌ها قابل‌توجه‌تر بوده و حداقل دستمزدها هم برای شاغلان این گروه‌ها پرداخت نمی‌شود، پس شاخص فلاکت هم در این گروه بیشتر خواهد بود.

برخلاف اعلام دولت دهم، نابرابری‌ها افزایش یافته است

حسین راغفر، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «شرق» گفت: مساله را باید فراتر دید یعنی اینکه باید در ظرف زمان با ظرفیت‌های خودشان سنجیده شوند. یک‌موقع هست که دولت جنگ را بررسی می‌کنیم. در آن دوران درآمد کشور شش‌میلیارددلار بود و سه‌میلیارددلار آن به تامین دارو و کالاهای اساسی تعلق می‌گرفت و نیم دیگر آن صرف اداره کشور می‌شد. به‌طور قطع در این شرایط نمی‌توان انتظار افزایش رفاه خانوار را داشت. بنابراین اگر شاخص فلاکت در این دوران هم افزایش یافته باشد؛ منطقی به نظر نمی‌رسد اما موقعی که طلایی‌ترین دوران در میزان درآمدهای حاصل‌شده از نفت را بررسی می‌کنیم، دیگر افزایش فلاکت قابل توجیه نیست. وی افزود: شواهد نشان می‌دهد برعکس آنچه دولت اعلام می‌کند نابرابری‌ها افزایش یافته است. یکی از این شواهد سطح متوسط مصرف خانوار است. بر اساس آخرین آمار استخراج‌شده، میانگین مصرف خانوار از سال ۸۶ تا ۹۰ مرتبا کاهش یافته است. ظهور بیرونی این شاخص‌ها نشان می‌دهد نابرابری‌ها افزایش یافته است.

تورم کشور ۳رقمی است

راغفر با تاکید بر اینکه صاحبان ثروت در این سال‌ها بر ثروتشان افزوده شده و فقرا، فقیرتر شده‌اند خاطرنشان کرد: آنچه در دوسال گذشته اتفاق افتاده، تورمی سه‌رقمی را رقم زده است. بررسی شاخص‌ها نشان می‌دهد ما تورم سالانه صددرصد داشته‌ایم بنابراین آمار تورمی که از سوی مراجع رسمی اعلام می‌شود، به‌طور قطع دستکاری شده است.

او تاکید می‌کند که برای این گفته‌اش شواهد متقنی وجود دارد و آن اینکه افزایش یک‌شبه نرخ ارز و به‌دنبال آن دوبرابرشدن قیمت کالاها، کاهش شدید قدرت خرید مردم را در پی آورد. بر اساس گزارش بانک مرکزی، بررسی سبد کالای خانوار نشان می‌دهد درحالی که در سال ۱۳۸۶ هزینه متوسط خانواده‌ها در سال معادل ۹۸میلیون و ۸۱۶هزار ریال بوده است اما این رقم با ۷۶درصد افزایش در سال ۱۳۹۰ به ۱۷۳میلیون و ۹۲۵هزار ریال رسیده است. به عبارت دیگر در سال ۹۰، هر خانوار چهارنفره باید یک‌میلیون و ۴۵۰هزارتومان در ماه درآمد داشته تا بتواند از عهده مخارج خود برآید. اما این رشد در حالی طی این سال‌ها رخ داده که دستمزد کارکنان بخش دولتی و غیردولتی براساس نرخ تورم و هزینه خانوار مورد محاسبه قرار نگرفته است. کم‌شدن سهم پوشاک، تفریح و امور فرهنگی، بهداشت و درمان، لوازم و اثاث خانه و از سوی دیگر افزوده شدن به سهم مسکن، آب، برق و گاز و همچنین حمل و نقل در سبد هزینه خانوار از پیامدهای سیاست‌های اقتصادی در دو سال گذشته بوده است. باید توجه داشت آخرین آمارهایی که کاهش قدرت خرید مردم را گواهی می‌دهد مربوط به سال ۹۰ است. مسلما اعلام آمار سال‌های ۹۱ و ۹۲ وخامت اوضاع را بیشتر به نمایش خواهد گذاشت.

این کارشناس اقتصادی با بیان اینکه بانک مرکزی تورم ماهانه را سه‌درصد اعلام کرده در حالی که تورم ماهانه‌ای بین هشت تا ۹درصد داشته‌ایم، اظهار کرد: در جهان از این نوع تورم، تورم لجام‌گسیخته نام برده می‌شود. یکی از دلایل متعددی که تورم دو سال گذشته ایران را لجام‌گسیخته کرده است؛ پدیده هجوم بانکی و دلاری‌شدن سرمایه‌هاست.

راغفر توضیح داد: تورم‌های امروز متاسفانه برای دولت سال‌هاست که به عادت اقتصادی تبدیل شده است. تورم‌های ۲۰درصدی که در دنیا به ندرت وجود دارد در ایران عادی قلمداد می‌شود. همین تورم‌هاست که فاصله گروه‌های درآمدی را زیاد می‌کند. ثروت سرمایه‌داران ضریب می‌گیرد و در مقابل فاصله فقرا با مایحتاجشان و همچنین گروه‌های بالای درآمدی بیشتر می‌شود.

وی اضافه کرد: در اثر این اتفاق جامعه ما به شدت فقیرتر شده و نابرابری‌ها افزایش بیشتری یافته است. دسترسی افراد به دارو به حدی محدود شده که در هیچ دوره‌ای در سال‌های پس از انقلاب نمی‌توان نمونه آن را دید. هزینه‌های تامین مسکن نیز از دیگر شاخص‌هایی است که سطح رفاه خانوار را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه حدود ۳۴درصد جمعیت کشور اجاره‌نشین هستند؛ افزایش قیمت اجاره‌بها تاثیر قابل توجهی در شاخص فلاکت آنها داشته است.

راغفر تصریح کرد: هزینه‌های تامین غذا و آموزش هم نمونه‌های دیگری است که رفاه خانوار را به شدت کاهش داده است. وی با بیان اینکه به صرف پرداخت یارانه نقدی نمی‌توان انتظار بهبود وضعیت آنها را داشت، ادامه داد: هزینه‌ها بین ۶۰ تا صددرصد رشد داشته‌اند. در این شرایط چطور می‌توان گفت نابرابری‌ها کاهش یافته است؟

۲ تحلیل از سطح معیشت

نماد معیشت مردم دو شاخص اشتغال و قدرت خرید است و اقتصاددانان و کارشناسان برای بررسی وضعیت معیشت مردم به این دو شاخص رجوع می‌کنند. شاخص اشتغال به معنی این است که تمامی خانوارها دارای شغل باشند و قدرت خرید هم بیانگر این نکته است که مردم درآمد خود را بتوانند صرف نیازهای خود کنند. کاهش هر روزه ارزش پول ملی روی دیگر سکه، یعنی کاهش قدرت خرید مردم است. زمانی که بانک مرکزی اعلام می‌کند تورم به ۳۰درصد رسیده، یعنی درآمد خانوار به هر میزان درآمدی که باشد، معادل یک سوم ارزش خود را از دست داده است. عبدالحسین ساسان، کارشناس بانکی در این‌باره تاکید کرد: با وجود آنکه در سال‌های گذشته کارفرمایان و دولت به طور میانگین دستمزدها را ۲۰درصد افزایش داده‌اند اما تورم ۱۰درصدی سال ۸۴ به بیش از ۳۰درصد در سال ۹۱ رسیده و گویای رشد ۳۰۰درصدی تورم طی هفت‌سال گذشته است. این موضوع نشان می‌دهد درآمدهای افراد در این سال‌ها به شدت کاهش یافته است. وی به ابعاد نگران‌کننده افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاهی که به قصد کار و اقامت از کشور خارج شده‌اند، اشاره کرد و ادامه داد: پدیده خطرناک جدید آن است که پس از تشدید تحریم‌ها علیه ایران، تعداد کارآفرینانی که کشور را به قصد کار در دوبی، ترکیه، مالزی و کشورهای دیگر ترک کرده و سرمایه‌ها و شرکت‌های خود را به این کشورها منتقل کرده‌اند، افزایش یافته است.

از آنجا که طبق قانون کار، حداقل دستمزد سالانه کارگران باید براساس دو شاخص یعنی نرخ تورم مراجع رسمی و تامین معیشت کارگران تعیین شود اما در این سال‌ها دستمزد همپای تورم و هزینه‌های معیشتی پیش نرفته است. بررسی وضعیت افزایش حداقل دستمزد در سال‌های اخیر و نگاهی به مصوبات شورایعالی کار در سنوات گذشته نشان می‌دهد که نه‌تنها هیچ‌گاه افزایش حداقل مزد برمبنای نرخ تورم واقعی تعیین نشده، بلکه به موضوع لزوم تامین معیشت خانوار کارگری هم توجه چندانی نشده است. این را حاج‌اسماعیلی، کارشناس حوزه کسب‌وکار در پاسخ به خبرنگار «شرق» عنوان می‌کند.

وی با بیان اینکه تورم تنها یک شاخص است و باید ملاک‌های دیگری نیز برای تعیین دستمزد داشت می‌گوید: عدم توجه به شاخص‌های مختلف سبب شده کارگران اکنون یک‌سوم دستمزد واقعی خود را دریافت کنند. به عبارت دیگر هزینه‌های معیشتی در ماه‌های گذشته ۵۰ تا ۶۰درصد افزایش داشته و برخی اقلام حتی تا ۲۰۰درصد رشد قیمت را تجربه کرده است حال آنکه دستمزد کارگران سالی یک‌بار و تنها بر اساس تورم و چیزی کمتر از آن تعیین می‌شود.

خرید مسکن ۴۳درصد دورتر شد

نگاهی به روند قیمت خرید و اجاره مسکن در شهر تهران نشان می‌دهد قیمت هر مترمربع فضای مسکونی از ۶۴۹هزارتومان در سال ۸۴ به ۳/۹میلیون‌تومان در سال ۱۳۹۱ رسیده است و بر همین اساس اجاره‌بهای هر متر واحد مسکونی از سه‌هزارو۴۱۷تومان در سال ۸۴ به متری ۱۶هزارو۳۷۸تومان در سال ۹۱ رسیده است. مقایسه این ارقام با درآمد ماهانه خانوار بیانگر آن است که در این مدت توان خرید مسکن ۴۳درصد و توان اجاره آن ۲۵درصد کمتر شده است. اگرچه تورم در بازار مسکن در تمام دولت‌ها وجود داشته است و بارها عنوان شده که دولت خاتمی با افزایش وام مسکن و رشد اعطای تسهیلات شرایط را برای افزایش بیشتر قیمت مسکن فراهم کرد اما آمارها نشان می‌دهد که در سال‌های ۷۶ تا ۸۴ نرخ رشد قیمت مسکن معادل ۲۷۰درصد و اجاره‌بها ۳۱۰درصد بوده است، اما در سال‌های ۸۴ تا ۹۱ قیمت مسکن در تهران معادل ۵۰۰درصد (معادل شش‌برابر) و اجاره‌بها معادل ۳۷۰درصد رشد پیدا کرده که بر این اساس می‌توان گفت رکورد رشد هزینه مسکن در این دوره شکسته شده است. و در مقابل همه افزایش هزینه‌ها، بحران بیکاری توانست بر دغدغه‌های خانوار افزوده و سطح رفاه را بیش از پیش کاهش دهد. افزایش نرخ بیکاری از ۱۱/۵درصد در سال آغازین دولت نهم به ۱۲/۳درصد در سال گذشته رسیده است، افزایش تعداد بیکاران از دومیلیون‌و۶۰۰هزارنفر در سال ۸۴ به سه‌میلیون‌و۳۰۰هزارنفر در سال ۹۱، اختلال در کار هزارو۷۵۰ واحد تولیدی و دوم‌شدن ایران از آخر در به‌دست‌آوردن رتبه کسب‌وکار منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا از دستاوردهای سال‌های اخیر است.

متوسط هزینه سالانه خانوار به قیمت‌های جاری هزارریال	سال		درصد تغییر	
	۱۳۸۶	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۹۰
خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	۲۳۱۴۴/۳	۴۳۲۶۶/۸	۱۶/۷	۲۲/۹
دخانیات	۳۸۸/۳	۵۵۸/۲	*	۷/۶
پوشاک و کفش	۴۹۸۸/۴	۷۹۶۳/۴	۷/۵	۱۴/۹
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۳۱۴۶۲/۳	۵۳۲۹۱/۶	۶/۹	۲۵
لوازم، اثاث و خدمات مورد استفاده در خانه	۵۳۲۹/۶	۸۳۰۴/۳	۱۰/۱	۱۲/۵
بهداشت‌ودرمان	۴۳۰۸/۷	۹۲۹۹/۹	۲۱/۹	۱۸/۲
حمل‌ونقل	۱۲۱۶۵/۵	۲۰۳۰۹/۹	۸/۴	۲۶/۸
ارتباطات	۲۵۸۶/۸	۳۹۴۱/۵	۸/۹	۲۳
تفریح و امور فرهنگی	۲۵۴۶/۱	۴۶۹۱/۴	۱۴/۲	۱۸/۷
تحصیل	۲۱۹۲/۵	۳۶۵۲/۷	۲۱/۷	۵/۱
رستوران و هتل	۲۱۹۲/۴	۳۹۷۳/۳	۱۰/۴	۲۶/۴
کالاها و خدمات متفرقه	۷۵۱۲	۱۴۶۷۳	۱۲/۲	۲۹/۵
جمع	۹۸۸۱۶/۹	۱۷۳۹۲۵/۹	۱۱/۴	۲۲/۸

سال	نرخ بیکاری	نرخ تورم	شاخص فلاکت
۱۳۸۴	۱۱/۵	۱۰/۴	۲۱/۹
۱۳۸۵	۱۱/۳	۱۱/۹	۲۳/۹
۱۳۸۶	۱۰/۵	۱۸/۴	۲۸/۴
۱۳۸۷	۱۰/۴	۲۵/۴	۳۵/۸
۱۳۸۸	۱۱/۹	۱۰/۸	۲۲/۷
۱۳۸۹	۱۳/۵	۱۲/۴	۲۵/۹
۱۳۹۰	۱۲/۳	۲۱/۵	۳۳/۸
۱۳۹۱	۱۲/۲	۳۰/۵	۴۲/۷
۱۳۹۲	۱۰/۴ (نیمه نخست)	۴۰/۱ (سال منتهی به شهریور)	۵۰/۵

خبر

وجود تَرک در سدها طبیعی است

● **فارس:** مدیرعامل شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران با بیان اینکه وجود ترَک در سدهای بزرگ بتنی در تمام دنیا وجود دارد و طبیعی است، گفت: قبل از رسانه‌ای‌شدن وجود ترَک در سد کارون چهار، کار کارشناسی برای ترمیم سد آغاز شده بود.

صندوق بین‌المللی پول:

تورم ایران بالا باقی می‌ماند

● **ایسنا:** صندوق بین‌المللی پول (IMF) در جدیدترین گزارش منطقه‌ای خود از خاورمیانه، شمال آفریقا، افغانستان و پاکستان (MENAP) پیش‌بینی کرد که رشد اقتصادی صادرکنندگان نفت این منطقه از جمله ایران در سال‌جاری میلادی کمتر می‌شود. این وام‌دهنده جهانی در گزارش خود پیش‌بینی کرده است که رشد صادرکنندگان نفت این منطقه شامل الجزایر، بحرین، ایران، عراق، کویت، لیبی، عمان، قطر، عربستان‌سعودی، امارات‌متحده‌عربی و یمن، به دلیل مختل‌شدن عرضه نفت و تقاضای جهانی کمتر، از ۵/۴درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۲ به ۱/۹درصد در سال ۲۰۱۳ کاهش پیدا می‌کند اما در سال ۲۰۱۴ صعود می‌کند و به چهاردرصد می‌رسد. پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول از نرخ رشد تولید ناخالص داخلی واقعی برای ایران که در سال گذشته منفی ۱/۹درصد بود، منفی ۱/۵درصد در سال ۲۰۱۳ و رشد مثبت ۱/۳درصد در سال ۲۰۱۴ است.

بازگشت ۲ همکار شرکت کشتیرانی به تحریم‌های اروپا

● **ایسنا:** مدیرعامل شرکت کشتیرانی گفت: تحریم جدیدی از سوی اتحادیه اروپا اعلام نشده و تنها با صدور مصوبه‌ای دو شرکت همکار و مدیر منطقه اروپایی شرکت کشتیرانی دوباره در تحریم‌ها قرار گرفته‌اند. محمدحسین داجمر اظهار کرد: دو شرکت آلمانی و اماراتی که با شرکت‌های تابعه شرکت کشتیرانی جمهوری‌اسلامی‌ایران همکاری می‌کردند و مدیر منطقه اروپایی کشتیرانی از سوی اتحادیه اروپا با صدور مصوبه‌ای دوباره در تحریم‌های سابق اتحادیه اروپا قرار گرفتند. وی ادامه داد: حدود ۷۰روز گذشته این دو شرکت با صدور حکمی از تحریم‌های اتحادیه اروپا خارج شده بودند که روز گذشته تنها با صدور مصوبه‌ای به تحریم‌ها بازگشتند. مدیرعامل شرکت کشتیرانی خاطرنشان کرد: این شرکت‌ها مانند بانک‌ها از تحریم‌ها خارج شده بودند اما با صدور این مصوبه باز تحریم‌ها از سوی اتحادیه اروپا بازگشت.